

บทที่ 4

ข้อมูลพื้นฐานของหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง

ในการศึกษานี้ได้เลือกหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมาทำการศึกษา 4 หลักทรัพย์ ได้แก่ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน), ธนาคารเอเซีย จำกัด (มหาชน), บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) โดยแต่ละหลักทรัพย์ที่เลือกมานี้ มีข้อมูลพื้นฐานและลักษณะของการประกอบธุรกิจครบถ้วน โดยจะแสดงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

4.1 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจการธนาคารพาณิชย์ทุกประเภทตามที่กำหนดไว้ในพ.ร.บ.การธนาคารพาณิชย์รวมทั้งประกอบธุรกิจอื่นๆ ในหรือเนื่องจากการธนาคารพาณิชย์หรือธุรกิจอันเป็นประเพณีที่ธนาคารพาณิชย์พึงประกอบการได้ ปัจจุบัน ธนาคารมีทุนจดทะเบียน 78,503.25 ล้านบาท ทุนเรียกชำระแล้ว 18,503.25 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 ธนาคารมีสาขาอยู่ทั่วประเทศ 388 สาขา และสาขาค้างประเทศ 3 สาขา รวมทั้งสิ้น 391 สาขา มีพนักงานจำนวน 7,670 คน ธนาคารมีบริษัทย่อยและบริษัทร่วม 9 บริษัท ซึ่งจัดแบ่งตามประเภทของธุรกิจ คือ กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มธุรกิจบริการ และกลุ่มธุรกิจอื่น

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) นับเป็นธนาคารใหญ่อันดับที่ 6 ทางด้านสินทรัพย์ โดย ณ สิ้นปี 2545 ธนาคารมีการขยายตัวทางด้านเงินฝากและสินเชื่อ (หักค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ) เพิ่มขึ้นจากปี 2544 คิดเป็นร้อยละ 5.28 และ 6.97 ตามลำดับ คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดทางด้านเงินฝากและสินเชื่อ (หักค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ) ร้อยละ 7.98 และ 9.63 ตามลำดับ และคิดเป็นอันดับที่ 6 และที่ 5 ทางด้านเงินฝากและสินเชื่อตามลำดับ

4.1.2 ลักษณะการประกอบธุรกิจ

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ อันได้แก่การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงิน และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางต่าง ๆ เช่น ให้สินเชื่อ ซื้อขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมือ และซื้อขายเงินปริวรรตต่างประเทศ เป็นต้น

นอกจากนั้นธนาคารยังได้รับอนุญาตให้กระทำธุรกิจที่เกี่ยวกับหรือเนื่องจากการธนาคารพาณิชย์ หรือธุรกิจอันเป็นประเพณีที่ธนาคารพาณิชย์พึงกระทำประการอื่นด้วย เช่น การเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงิน การรับอ่าวัดตั๋วเงิน การรับรองตั๋วเงิน การออกเช็คเดออร์ออฟเครดิต การให้บริการดูแลและเก็บรักษาหลักทรัพย์ (Custodian Service) การเป็นนายหน้าตัวแทนจำหน่ายตราสารแห่งนี้ภาครัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ การเป็นผู้แทนผู้ถือหุ้น การเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ของกองทุนรวม การเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ การเป็นตัวแทนเพื่อทำหน้าที่สนับสนุนการจำหน่ายหน่วยลงทุน และการประกอบกิจการนายหน้าประกันวินาศภัยและนายหน้าประกันชีวิต เป็นต้น

ธนาคารมีบริษัทย่อยและบริษัทร่วม 9 บริษัท ซึ่งจัดแบ่งตามประเภทของธุรกิจ คือ กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มธุรกิจบริการ และกลุ่มธุรกิจอื่น โดยมีลักษณะการประกอบธุรกิจตามโครงสร้างการถือหุ้น

4.1.3 ผลการดำเนินงาน

สำหรับผู้ถือหุ้นหลักทรัพย์ แม้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังอยู่ในภาวะฟื้นตัว จะทำให้ธนาคารสามารถขยายธุรกิจได้พอสมควรและส่งผลให้ในรอบปีที่ผ่านมธนาคารเริ่มมีผลกำไรจากการดำเนินงาน แต่ทั้งนี้เนื่องจากธนาคารยังมีขาดทุนสะสม ดังนั้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 จึงไม่อนุญาตให้ธนาคารจ่ายเงินปันผล

ผลประกอบการโดยรวมของระบบธนาคารพาณิชย์ในปี 2545 แนวโน้มกระเตื้องขึ้น ต่อเนื่องจากปีที่แล้ว โดยพิจารณาจากกำไรสุทธิก่อนรายการพิเศษและก่อนหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งมีจำนวน 57.32 พันล้านบาทเปรียบเทียบกับปี 2544 ที่มีจำนวน 25.83 พันล้านบาท กำไรสุทธิ ก่อนรายการพิเศษ และก่อนหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ ในปี 2545 จำนวน เป็น กำไรสุทธิของ ธนาคารเอกชน 41.28 พันล้านบาท และของธนาคารรัฐ 16.05 พันล้านบาท

แนวโน้มการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ในปี 2546 ท่ามกลาง ภาวะเศรษฐกิจ ที่กำลังฟื้นตัว คาดว่า ธุรกิจสินเชื่อและเงินฝากจะขยายตัวต่อเนื่อง จากปี 2545 ขณะเดียวกัน ธนาคารพาณิชย์จะมีการแข่งขันธุรกิจกันมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขยายสินเชื่อ ในภาคธุรกิจ ที่มีศักยภาพ รวมทั้งการแข่งขันบริการทางการเงิน ที่ครอบคลุม ประเภทธุรกิจ และกลุ่มลูกค้า ที่กว้างขวาง ขึ้น เพื่อเสริมรายได้และกำไร จึงคาดว่า ระบบธนาคารพาณิชย์ จะมีผลการดำเนินงาน ในปี 2546 ที่ฟื้นตัวดีขึ้นกว่าปี 2545

4.2 ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน)

4.2.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ทุกประเภทตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ณ 31 ธันวาคม 2545 ธนาคารมีการลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม ซึ่งสามารถแบ่งได้ตามลักษณะกลุ่มธุรกิจได้ 6 กลุ่ม คือ ธุรกิจจัดการกองทุนรวม ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจบริการ ธุรกิจประกัน วิทยาศาสตร์ ธุรกิจคลังสินค้า ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

4.2.2 ลักษณะการประกอบธุรกิจ

ธนาคารมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องได้คิดค้นนวัตกรรมทางการเงินใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ครอบคลุมทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีช่องทางการให้บริการดังนี้

- เครือข่ายสาขา ธนาคาร ได้มีการขยายจุดขายและจุดให้บริการอย่างต่อเนื่อง
- บริการ เอเชียโฟน เป็นบริการสอบถามข้อมูล และทำรายการด้านธนาคารทางโทรศัพท์
- Mobile Car ธนาคารเคลื่อนที่ บริการได้ทั้งฝาก-ถอนและแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- Pass Book Printer บริการปรับปรุงยอดในสมุดบัญชีเงินฝาก
- Cash Deposit Machine บริการรับฝากเงินด่วนอัตโนมัติ
- Asia Cyberbanking ธนาคารส่วนตัวทางอินเทอร์เน็ต

เพื่อพัฒนาเครือข่ายการบริการของธนาคารให้ครอบคลุม โดยที่ฐานลูกค้าหลักคือธุรกิจขนาดกลางและเล็ก รวมทั้งผู้บริโภครายย่อย ในปี พ.ศ.2541 เอเชียกลายเป็น “ The International Thai Bank ” ที่มีเครือข่ายสาขาร่วมกับธนาคารเอบีเอ็น แอมโร (เข้ามาถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 75) ไม่ได้มีสัญญาเกี่ยวกับการร่วมบริหาร

ในปี 2545 ธนาคารได้เริ่มโครงการ ASIA Care U(ACU) ซึ่งเป็นโครงการบริหารความสัมพันธ์ลูกค้า โดยโครงการนี้เป็นส่วนต่อเนื่องของการพัฒนาการดำเนินงานธุรกิจเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ปี 2539 หลังจากที่ธนาคารปฏิรูประบบงานสาขา และรวมศูนย์ระบบการปฏิบัติการ และระบบข้อมูลไว้ที่สำนักงานใหญ่ โครงการ ACU จะช่วยให้ธนาคารสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ นำเสนอ และให้บริการที่ตรงใจลูกค้ามากยิ่งขึ้น และลูกค้าจะได้รับบริการที่มีมาตรฐานระดับเดียวกันไม่ว่าจะติดต่อกับธนาคารผ่านช่องทางใด ปัจจัยที่สำคัญคือ ฐานข้อมูล เทคโนโลยีด้านการบริหารข้อมูล และที่สำคัญคือพนักงานของธนาคารที่ได้รับการอบรมให้สามารถใช้ข้อมูล และให้บริการลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคาดว่าจะโครงการนี้จะเสร็จสมบูรณ์ในปี 2547 ซึ่งจะช่วยให้ธนาคารสามารถขยายส่วนแบ่งทางการตลาดได้มากยิ่งขึ้น

4.2.3 ผลการดำเนินงาน

ในปี 2545 ธนาคารและบริษัทย่อยมีผลขาดทุนสุทธิ จำนวน 3,030 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนที่มีผลขาดทุนสุทธิ 3,812 ล้านบาท ผลประกอบการที่ดีขึ้นนั้นเนื่องจากธนาคารและบริษัทย่อยมีรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิเพิ่มขึ้นจากปี 2544 จำนวน 354 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11 และรายได้จากค่าธรรมเนียมและบริการเพิ่มขึ้น 347 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35 ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายการดำเนินงานของปี 2545 ที่มุ่งเน้นผลิตภัณฑ์และบริการที่สร้างรายได้ค่าธรรมเนียมให้แก่ธนาคาร

หากพิจารณาผลการดำเนินงานของธนาคารและบริษัทย่อยก่อนหักสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและสำรองการเสื่อมค่าของสินทรัพย์ต่างๆแล้ว ธนาคารและบริษัทย่อยมีกำไรจากการดำเนินงานเท่ากับ 1,702 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 825 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 94 จากปี 2544

ณ 31 ธันวาคม 2545 ธนาคารและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์รวมเท่ากับ 161,270 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2,249 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.4 จากสิ้นปี 2544 ทั้งนี้เป็นการเพิ่มขึ้นของเงินให้สินเชื่อจาก 108,438 ล้านบาท เป็น 114,304 ล้านบาท เพิ่มขึ้นสุทธิ 5,866 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.4 จากปี 2544 ซึ่งนอกจากเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อภาคพาณิชย์ธุรกิจแล้วยังเป็นผลมาจากการที่ ธนาคารได้มีการรุกและปล่อยสินเชื่อผู้บริโภครายย่อยอย่างมากในปี 2545

ณ 31 ธันวาคม 2545 ธนาคารมีเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพตามความหมายของธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวนประมาณ 27,414 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อสินเชื่อรวมเท่ากับร้อยละ 22.2 เพิ่มขึ้นเท่ากับ 20,167 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18.3 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการคำนวณเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพใหม่ ให้เป็นไปตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยเรื่องการปรับปรุงความหมายของสินเชื่อด้วยคุณภาพ (Non-Performing Loans)

ณ 31 ธันวาคม 2545 ธนาคารมีส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 11,729 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3,088 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36 จากปี 2544 เนื่องจากในปี 2545 ธนาคารมีการจัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนจำนวน 1,391,847,447 หุ้น มูลค่าหุ้นที่ตราไว้หุ้นละ 10 บาท โดยเสนอขายต่อผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วนจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นถืออยู่ในอัตรา 2.75 หุ้นเดิมต่อ 1 หุ้นใหม่ ในราคาหุ้นละ 5 บาท ทำให้ในส่วนของหุ้นเพิ่มทุนที่จัดสรรและชำระแล้วสุทธิจากส่วนต่อมูลค่าหุ้นของธนาคารเพิ่มจาก 33,469 ล้านบาท เป็น 39,809 ล้านบาท ธนาคารได้จดทะเบียนกับนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2545

ณ 31 ธันวาคม 2545 ธนาคารมีเงินกองทุนตามกฎหมายรวมทั้งสิ้น 15,963 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.37 ของสินทรัพย์ถ่วงน้ำหนักตามความเสี่ยง โดยมีเงินกองทุนชั้นที่ 1 จำนวน 10,576 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.86 ของสินทรัพย์ถ่วงน้ำหนักตามความเสี่ยง ทั้งนี้หากนับกำไรสุทธิสำหรับงวดครึ่งปีสิ้นสุด ณ 31 ธันวาคม 2545 จำนวน 870 ล้านบาท หลังจากรับการจัดสรรในที่ประชุมผู้ถือหุ้นรวมเข้าเป็นเงินกองทุนตามกฎหมายแล้ว อัตราเงินกองทุนของธนาคารจะเป็นร้อยละ 14.10 โดยมีกองทุนชั้นที่ 1 ร้อยละ 9.59

4.3 บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

4.3.1 ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท

รัฐบาลได้ก่อตั้งบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยขึ้นเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2502 โดยการตราพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2502 และมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และตลาดทุนของประเทศ การดำเนินงานของบริษัทจะเป็นการให้การสนับสนุนทางการเงิน คำปรึกษาและอื่น ๆ แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่เป็นเอกชน และเป็นกิจการหรือโครงการที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจหรืออุตสาหกรรมของประเทศ นอกจากนี้ การดำเนินงานของบริษัทจะสอดคล้องและสนับสนุนนโยบายของภาครัฐ พิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการเป็นหลัก และไม่มุ่งหวังกำไรสูงสุด แต่จะต้องเพียงพอต่อการดำเนินกิจการอย่างยั่งยืน

การดำเนินงานหลักของบริษัทจะเป็นการให้การสนับสนุนทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วย การให้บริการเงินกู้ระยะยาว เงินกู้เงินทุนหมุนเวียน และการเข้าร่วม

นอกจากนี้ บริษัทยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ โดยการจัดสัมมนา ฝึกอบรม เผยแพร่ข้อมูล วิชาการเพื่อพัฒนา เพิ่มพูนความรู้และศักยภาพให้แก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้ประเทศมีการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกได้มากขึ้น แม้ว่าภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศจะเริ่มฟื้นตัวแล้วก็ตาม แต่ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ผ่านมา ยังทำให้บริษัทมีภาระในการสำรองหนี้สูญเพิ่มขึ้นอีก แต่อย่างไรก็ตาม ผลจากการดำเนินงานที่มีรายได้ดอกเบี้ยรับสุทธิเพิ่มขึ้น ทำให้ผลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อยในปี 2545 มีผลขาดทุนสุทธิ 320 ล้านบาท โดยที่รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลมีจำนวน 7,769 ล้านบาท ส่วนรายได้ที่มีให้ดอกเบี้ยมีจำนวน 664 ล้านบาท ฐานะการเงิน ณ สิ้นปี 2545 สินทรัพย์รวม 196,535 ล้านบาท หนี้สินรวม 189,229 ล้านบาท และส่วนของผู้ถือหุ้น 7,306 ล้านบาท

4.3.2 ลักษณะการประกอบธุรกิจ

รัฐบาลจัดตั้งบริษัท ด้วยการประกาศใช้พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2502 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้บริษัททำหน้าที่เป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาที่มีรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะของกิจการภาคเอกชน เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนอุตสาหกรรมภาคเอกชน พร้อมทั้งพัฒนาตลาดทุนภายในประเทศ

การประกอบธุรกิจของกลุ่มบริษัท ณ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทมีบริษัทย่อยและบริษัทร่วม 7 แห่ง ดังนี้

ชื่อ	ประเภทธุรกิจ	ร้อยละการถือหุ้นของ บริษัท
บริษัทย่อย 1. บจ. สีนพัฒนาอุตสาหกรรม 2. บจ. ไอเอฟซีที แอด ไวเซอร์ 3. บจ. ไอเอฟซีที โนมูระ จาฟโก้ แคปิตอล	ให้เช่า/เช่าซื้อ ให้บริการที่ปรึกษาทางการเงิน ธุรกิจร่วมทุน	100.00 100.00 51.00
บริษัทร่วม 1. บจ. ไทยโอริคัลลิสซิ่ง 2. บจ. สยามซัมซุงประกันชีวิต 3. บล. จัดการกองทุนเอ็มเอฟซี จก. (มหาชน) 4. บมจ. สตรองแพค	บริการเช่าและเช่าซื้อ ประกันชีวิต รับจัดการกองทุน บรรจุกัญชาชนิดอ่อน	45.96 25.00 24.23 22.00

ลักษณะของการให้บริการของบริษัทสามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 4 ประเภท ได้แก่ การให้บริการเงินกู้ การเข้าร่วมทุน การให้บริการวานิชธนกิจ และการให้บริการด้านต่าง ๆ โดยบริษัทในกลุ่มของบริษัทซึ่งสรุปได้ดังนี้

การให้บริการเงินกู้ : ให้บริการเงินกู้แก่กิจการอุตสาหกรรมส่วนบุคคลหลายรูปแบบ ได้แก่ เงินกู้ระยะยาว เงินกู้เงินทุนหมุนเวียน โดยมีนโยบายให้เงินกู้แก่โครงการที่ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล รวมถึงการให้บริการค้าประกันเงินกู้ ค้าประกันเลตเตอร์ออฟเครดิต และบริการการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ

การให้บริการวานิชธนกิจ : ให้บริการการเป็นที่ปรึกษาทางการเงินให้แก่บริษัทที่มีความประสงค์จะระดมทุนด้วยการออกตราสารทุนและตราสารทางการเงินต่าง ๆ รวมทั้งให้บริการรับเป็นที่ปรึกษาในการนำบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาทางการเงินในการปรับโครงสร้างหนี้ การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการจัดหาผู้ร่วมทุนให้กับบริษัทต่าง ๆ

4.3.3 ผลการดำเนินงาน

ในปี 2545 บริษัทและบริษัทย่อยมีผลขาดทุนสุทธิ 320 ล้านบาท เนื่องจากการสำรวจหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มจำนวน 1,150 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ผลขาดทุนลดลงจากปี 2544 จำนวน 118 ล้านบาท โดยสาเหตุสำคัญเนื่องมาจากมีรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิเพิ่มขึ้นถึง 1,178 ล้านบาท จากการให้สินเชื่อที่เพิ่มขึ้นและการบริหารหนี้เพื่อลดต้นทุนทางการเงินอย่างต่อเนื่อง ผลการดำเนินงานในปี 2545 สามารถสรุปได้ดังนี้

รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ เท่ากับ 992 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2544 ซึ่งขาดทุนที่ 185 ล้านบาท โดยส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยรับและอัตราดอกเบี้ยจ่ายเท่ากับร้อยละ 0.6 ต่อปี รายได้ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยมีจำนวนลดลงตามภาวะอัตราดอกเบี้ยในตลาดที่ลดลง แต่อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยได้ลดลงจากปีก่อนถึงร้อยละ 22 ซึ่งลดลงมากกว่าทางด้านรายได้ดอกเบี้ยที่ลดลงเพียงร้อยละ 9 ทำให้รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ บริษัทมีการชำระคืนเงินกู้และไถ่ถอนหุ้นกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง ชำระคืนเงินกู้ก่อนครบกำหนด ทำสัญญาหรือยกเลิกสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย และระดมเงินโดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินซึ่งทำให้ภาระดอกเบี้ยลดลง สำหรับทางด้านรายได้ดอกเบี้ยที่ลดลงน้อยกว่าค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย เนื่องจากบริษัทได้เร่งการขายสินเชื่อเพื่อขยายฐานรายได้ รวมทั้งพยายามพัฒนาคุณภาพของลูกค้า เช่น ทำการปรับโครงสร้างหนี้

กำไร (ขาดทุน) สุทธิ บริษัทและบริษัทย่อยมีขาดทุนสุทธิหลังส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในปี 2545 จำนวน 320 ล้านบาท ขาดทุนต่อหุ้นเท่ากับ 0.3 บาท อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ยเท่ากับร้อยละ -0.2 และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยร้อยละ -4.4

4.4 ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)

4.4.1 ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท

ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2500 ณ อาคาร 2 ถนนราชดำเนิน โดยมีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ และนายโชติ คุณะเกษม เป็นผู้จัดการคนแรกของธนาคารทหารไทย มีจำนวนพนักงานทั้งสิ้น 26 คน ทุนจดทะเบียนเริ่มแรกจำนวน 10 ล้านบาท แบ่งเป็น 100,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท โดยผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นข้าราชการทหารทั้งในและนอกประจำการ และจากการที่ธนาคารได้เข้าร่วมในโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 ในเดือนพฤศจิกายน 2543 ทำให้ปัจจุบันธนาคารมีทุนจดทะเบียน 50,650 ล้านบาท มีทุนชำระแล้ว จำนวน 40,030 ล้านบาท และสัดส่วนของผู้ถือหุ้น รายใหญ่ของธนาคารเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่กองทัพบกเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ มาเป็นกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ โดยมีสัดส่วน ณ วันที่ 5 เมษายน 2545 ร้อยละ 49.84

ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจหลักด้านธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ ตามที่กำหนด ในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ และประกอบกิจการประเภทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางการเงินที่ธนาคารพาณิชย์สามารถดำเนินการได้ ตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การประกอบธุรกิจด้านหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งการดำเนินการของธนาคารมุ่งให้บริการแก่ลูกค้าประเภทต่าง ๆ ทั่วประเทศ ผ่านระบบสาขา ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 360 สาขา และผ่านสาขาต่างประเทศ 3 สาขา

4.4.2 ลักษณะการประกอบธุรกิจ

ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง โดยได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย และประกอบธุรกิจด้านหลักทรัพย์ตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ดังนี้

1. ธุรกิจธนาคารพาณิชย์
2. ธุรกิจวิเทศธุรกิจ
3. ธุรกิจวาณิชธนกิจ

4. ธุรกิจจัดการกองทุนส่วนบุคคล และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
5. ธุรกิจการค้าและจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ อันเป็นตราสารแห่งหนึ่ง
6. ธุรกิจตัวแทนสนับสนุนการจำหน่ายหน่วยลงทุนของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม

4.4.3 ผลการดำเนินงาน

ฐานะทางการเงินของธนาคารในปี 2545 ตามงบการเงินเฉพาะของธนาคาร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 (งบดุล) ธนาคารมียอดสินทรัพย์รวม 391,296 ล้านบาท มีส่วนของหนี้สินรวม 377,010 ล้านบาท และส่วนของ ผู้ถือหุ้นจำนวน 14,286 ล้านบาท สำหรับการให้บริการธุรกิจด้านธนาคารพาณิชย์ที่สำคัญ คือ ปริมาณธุรกรรมด้านสินเชื่อและเงินฝากเพิ่มขึ้นจากปี 2544 ดังนี้ ธนาคารมียอดเงินให้สินเชื่อ (ไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ) จำนวน 302,111 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปี 2544 จำนวน 29,403 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.78 และมียอดเงินฝากจำนวน 322,070 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2544 จำนวน 21,176 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.03 นอกจากนี้ ยอดเงินให้ สินเชื่อของธนาคารที่เป็นเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีจำนวน 43,197 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.30 ของเงินให้สินเชื่อ (ไม่รวมเงินให้สินเชื่อที่ให้แก่ธนาคารและตลาดเงิน) ในขณะที่ธนาคารมีการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้จำนวน 2,605 ล้านบาท

สำหรับงบการเงินรวม ณ สิ้นปี 2545 ธนาคารมียอดสินทรัพย์รวม 391,265 ล้านบาท มีส่วนของ หนี้สินรวม 376,979 ล้านบาท และส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 14,286 ล้านบาท โดยธนาคารมียอดสินเชื่อจำนวน 297,757 ล้านบาท (ไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ) เพิ่มขึ้นจากปี 2544 จำนวน 29,094 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.82 และมียอดเงินฝากจำนวน 322,021 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2544 จำนวน 21,281 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.07

ผลประกอบการของธนาคาร ตามงบการเงินเฉพาะของธนาคาร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 (งบกำไร- ขาดทุน) ในภาพรวมธนาคารมีผลประกอบการดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2544 กล่าวคือ รายได้ดอกเบี้ยและ เงินปันผลสุทธิมีจำนวน 5,650 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2544 จำนวน 1,914 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 51.23 นอกจากนี้ ธนาคารยังมีรายได้อื่นที่มีใช้ดอกเบี้ยจำนวน 4,188 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2544 จำนวน 697 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.97 ซึ่งทำให้ผลการดำเนินงานในปี 2545 ของธนาคารมีกำไรจากการดำเนินการจำนวน 2,491 ล้านบาท ซึ่งในจำนวนนี้ได้หักค่าใช้จ่ายโครงการร่วมใจจาก (MSP) จำนวน 575 ล้านบาทแล้ว แต่เนื่องจากธนาคารมีการตั้งสำรองฯ เพิ่มขึ้น 2,605 ล้านบาท และค่าภาษีเงินได้จำนวน 46 ล้านบาท ทำให้ธนาคารแสดงผลประกอบการขาดทุนสุทธิ 160 ล้านบาท